

ЧОРНОКОНЬ С. М., СТУДЕНТ

ЮРЧИК І. Б., СТАРШИЙ ВИКЛАДАЧ, НАУКОВИЙ КЕРІВНИК

Вінницький торговельно-економічний інститут

Київського національного торговельно-економічного університету

ПРОБЛЕМИ ОПОДАТКУВАННЯ В УКРАЇНІ

В сучасних умовах нестабільної економіки відбувається переосмислення принципів і способів регулювання державою економіки. До числа основних напрямків регуляторного впливу держави на економічну систему належить фіскальна (бюджетно-податкова) політика, яка є важливим інструментом в державному регулюванні діяльності підприємств та соціально-економічного розвитку України в цілому.

Фіскальна (бюджетно-податкова) політика – це заходи уряду, спрямовані на забезпечення повної зайнятості та виробництво не інфляційного ВВП шляхом зміни державних видатків, системи оподаткування та підходів до формування державного бюджету в цілому.

Згадану проблематику досліджує чимало вітчизняних та зарубіжних вчених: В.Ревун, Т. Єфименко, О. Музиченко, О.Мельник, В. Андрущенко, О. Василик, Т. Єфименко, П. Мельник, А.Соколовська, А. Крисоватий та інші. Незважаючи на значні здобутки у дослідженні вказаної проблеми, низка питань щодо реформування податкової політики України вимагають досліджень і наукових розробок.

Серед засобів фіскальної політики основним, найбільш універсальним та дієвим фінансовим інструментом виступають податки. Податки – це обов'язкові платежі (примусові), стягувані державою та місцевою владою з фізичних та юридичних осіб. Це пояснюється тим, що на відміну від решти інструментів, вони носять практично всеосяжний характер – зачіпають майже усіх юридичних осіб та практично все дієздатне населення. Податки встановлюють рівень державної

централізації ВВП, який на даний час коливається в різних країнах в межах 30-50%, та пропорції розподілу й перерозподілу доходів юридичних і фізичних осіб. В сучасних умовах податки виступають основним методом формування доходів держави. Так, їх питома вага в доходах бюджету сягає 90-95%. Це надійні, стабільні й регулярні надходження, що обумовило їх широке застосування.

Податкова система – сукупність податкових зборів та платежів, що законодавчо закріплені в даній державі; принципів, форм та методів їх визначення, зміни або скасування.

Податкова політика України характеризується нестабільністю, частими змінами і доповненнями податкового законодавства, зміною ставок податків, баз оподаткування, податкових пільг, що призводить до посилення фіскального характеру оподаткування та до збільшення дефіциту державного бюджету.

За даними Міністерства фінансів, 20 вересня 2016 року обговорено законопроект щодо удосконалення податкової системи з групою громадських експертів Реанімаційного Пакету Реформ, до складу якої входять провідні незалежні дослідницькі центри та громадські організації. Головна мета змін - усунути ті перепони, які заважають підприємцям нормально працювати та розвиватися. Зокрема, спрощено адміністрування, що зменшує витрати грошей та часу для бізнесу.

Експерти виявили такі недоліки в податковій системі України:

- Складність сплати податків
- Відсутність відповідальності держави за несвоєчасне повернення переплат
- Надмірний тиск з боку ДФС на бізнес
- Невизначеність з порядком розрахунку податків на прибуток виробниками сільськогосподарської продукції, які обрали річний податковий період

- Дублювання суми доходів або витрат, що враховані при визначенні об'єкта оподаткування податком на прибуток до 1 січня 2015 р.
- Податкове законодавство є стримуючим фактором при проведенні реорганізації
- Використання операцій з нерезидентами, які не сплачують податок на прибуток, або які звільнені від сплати такого податку з метою ухилення від оподаткування та мінімізації податкових зобов'язань
- Зростання податкового боргу через неплатоспроможність фізичних осіб, які отримали кредити на придбання житла (іпотечні кредити)[1]

Проте, за даними мінфіну, прийнятий законопроект обіцяє вирішити ці проблеми.

Хоча система оподаткування України не в найкращому стані, та все ж протягом декількох років можна прослідкувати наступну динаміку: у рейтингу загального податкового навантаження Україна посіла 152-ге місце серед 183 країн із показником 57,1 % сукупної податкової ставки, в середньому в світі цей показник на 2012 рік склав 44,8 %. В 2016 році показник сукупної податкової ставки у світі становить 40.8%, в Україні – 52.1% (9.0% припадає на ставку податку на прибуток, 43.2% - ставка податку на працю) [2].

Варто зауважити, що в 2013 році Україна посідала 165 (з 194) місце в рейтингу Doing Business – 2012 по кількості податків (28 видів).

В 2016 році показник сукупної податкової ставки у світі становить 40.8%, в Україні – 52.1%, США – 43.9 %, Центральна Азія і Західна Європа – 35.2%.

Отже, податкова система України не досконала, а тому потребує перетворень. Для того щоб змінити стан податкової системи необхідні структурні зрушення в даній сфері. Основними напрямками вдосконалення податкової системи є: визначення співвідношень в оподаткуванні між прямими і непрямими податками; сферами виробництва та споживання;

окремими чинниками виробництва; доходами юридичних та фізичних осіб; необхідністю та доцільністю диференціації податкових ставок, використання податкових пільг; зменшення ставки ПДВ; зміцнення податкового законодавства; запровадження податкового кодексу.

Список використаних джерел:

1. Законопроект Мінфіну щодо удосконалення податкової системи [Електронний ресурс] // Міністерство фінансів – Режим доступу до ресурсу: <http://www.minfin.gov.ua/news/view/hromadski-eksperty-reanimatsiinoho-paketu-reform-pidtrymaly-zakonoproekt-minfinu-shchodo-udoskonalennia-podatkovoi-systemy?category=bjudzhet&subcategory=podatki>
2. Paying Taxes 2016, Comparative modeller [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://www.pwc.com/gx/en/services/tax/paying-taxes-2016/comparative-modeller.html>.